

Sarajevo, 18.01.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
11.01.2020. - 15.01.2021.

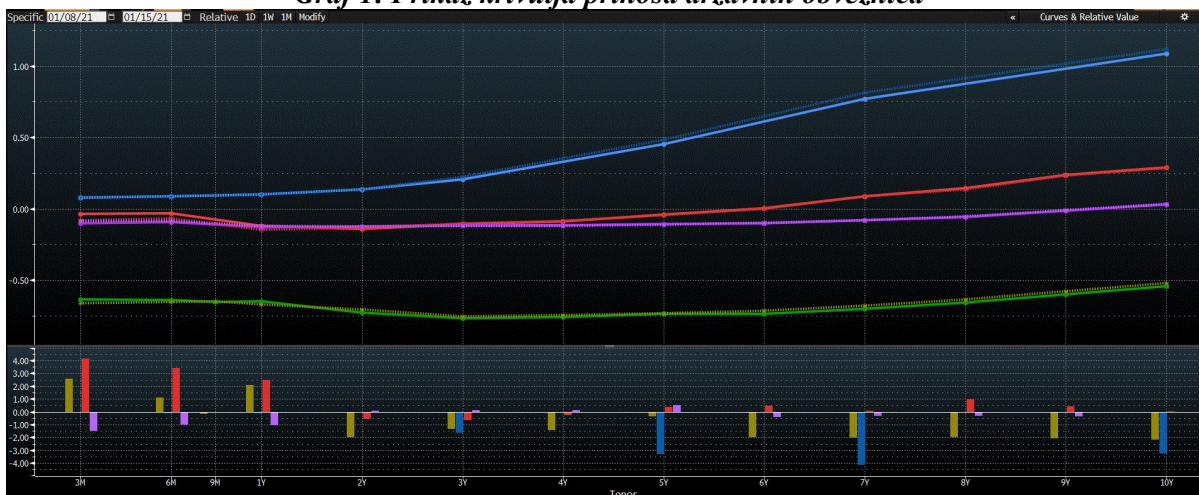
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	8.1.21	-	15.1.21		8.1.21	-	15.1.21		8.1.21	-	15.1.21		8.1.21	-	15.1.21	
2 godine	-0,70	-	-0,72	↘	0,13	-	0,13	→	-0,13	-	-0,13	→	-0,12	-	-0,11	↗
5 godina	-0,73	-	-0,73	→	0,48	-	0,45	↘	-0,04	-	-0,04	→	-0,11	-	-0,11	→
10 godina	-0,52	-	-0,54	↘	1,12	-	1,08	↘	0,29	-	0,29	→	0,04	-	0,04	→

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	8.1.21	-	15.1.21
3 mjeseca	-0,626	-	-0,604
6 mjeseci	-0,651	-	-0,641
1 godina	-0,655	-	-0,637

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 15.01.2021. godine (pune linije) i 08.01.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Predsjednica ECB-a Lagarde se suprotstavila ekonomskom pesimizmu, te navela da će doći do oporavka nakon što dođe do smanjenja zabrinutosti izazvane pandemijom, kao i da Europa posjeduje sve alate potrebne za prevazilaženje krize. Ovakve prognoze Lagarde očekuje pod uvjetom da ekonomske restrikcije budu povučene od II tromjesečja, kao i da ova regija može da preovlada „teškim“ početkom procjepljenja. Istodobno, Lagarde je odbacila bilo kakvo pooštavanje u ovom trenutku, jer se prema njenom mišljenju, ne može osloniti na to da očekivana „zadržana potražnja“, koja bi mogla da dovede do dodatnih kretanja na polju inflacije, utječe na pooštavanje, kada je u pitanju monetarna politika. Ponovila je i to da ECB veoma pažljivo prati razinu deviznih tečajeva. Ministar financija Njemačke Scholz je izjavio da je blagi ekonomski oporavak na vidiku zahvaljujući državnoj pomoći koja je ograničila pad

izazvan pandemijom. Ministar financija Francuske Le Maire je izjavio da će prognoze Vlade Francuske od 6% rasta GDP-a u 2021. godini biti izazovne za postići.

Premijer Italije Conte se od početka prošlog tjedna suočavao s konfrontacijom koalicijskog partnera i bivšeg premijera Renzija, a koja bi mogla da obori Vladu čak i u vrijeme kada se bori s pandemijom. Tijekom tjedna tri ministra iz Renzijeve „Viva“ partije podnijela su ostavke, te time dodatno ugrozili vladu. Krajem tjedna je objavljena vijest da je kabinet premijera dogovorio povećanje duga zemlje za 32 milijarde EUR, što je za trećinu više od onoga što je ministar financija Gualtieri najavio u tjednu ranije. Ovo je peto po redu povećanje gornje razine zaduživanja od prvog lockdowna iz ožujka prošle godine. Očekuje se da Conte tijekom tekućega tjedna u Parlamentu zatraži glasovanje o povjerenju Vladi, nakon što se izglasa zakonodavstvo o pitanju novih mjera pomoći i deficita. Vijesti u vezi s tim su utjecale na volatilna kretanja prinosa italijanskih obveznica tijekom protekloga tjedna. Prinosi italijanskih obveznica su u odnosu na prethodni tjedan povećani za oko 8 baznih bodova širom krive prinosa. Volatilitet kretanja, iako nešto manje izražena, zabilježena su i kod ostalih, sigurnijih, obveznica eurozone, najviše pod utjecajem vijesti koje su dolazile sa tržišta SAD, a koje su bile u fokusu investitora. Prinosi njemačkih obveznica su na tjednoj razini smanjeni za oko 2 bazna boda, kako onih kraćeg, tako i onih dužeg roka dospijeca.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	SIJEČANJ	1,9	1,3	-2,7
2.	Bilanca proračuna u odnosu na GDP – Njemačka	2020. god.	-6,0%	-4,8%	1,5%
3.	GDP – Njemačka (G/G)	2020. god.	-5,2%	-5,0%	0,6%
4.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	STUDENI	-3,2%	-0,6%	-3,5%
5.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	STUDENI	-2,5%	-3,8%	-1,6%
6.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	STUDENI	-2,6%	-4,2%	-1,9%
7.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	STUDENI	-	41,7%	-15,3%
8.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR)	STUDENI	22,0	25,1	25,2
9.	Stopa inflacije – Nizozemska	PROSINAC	-	0,9%	0,7%
10.	Stopa inflacije – Finska	PROSINAC	-	0,2%	0,2%
11.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	PROSINAC	0,0%	0,0%	0,2%
12.	Stopa inflacije – Španjolska (final.)	PROSINAC	-0,6%	-0,6%	-0,8%
13.	Stopa inflacije – Irska	PROSINAC	-	-1,0%	-1,0%
14.	Stopa inflacije – Portugalija (final.)	PROSINAC	-0,3%	-0,3%	-0,4%
15.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	STUDENI	-	2.586,5	2.587,0
16.	Maloprodaja – Italija (G/G)	STUDENI	-	-8,1%	2,8%

SAD

Tijekom protekloga tjedna novoizabrani predsjednik Biden je predstavio novi plan ekonomskih mjera. Ukupna vrijednost stimulativnih mjera iznosi 1,9 bilijuna USD od čega se 400 milijardi USD odnosi na obuzdavanje pandemije, više od 1 bilijun USD na izravne olakšice potrošnje, te 440 milijardi USD za zajednice i kompanije. Predsjednik Fed Jerome Powell je izjavio da je Fed svjestan da mora biti „veoma pažljiv u komunikaciji oko kupovina imovine“ jer postoji „stvarna osjetljivost“ među investitorima u vezi sa potencijalnim povlačenjem podrške za ekonomiju od strane središnje banke. On je dodao da sada nije vrijeme da se priča o izlasku, jer lekcija iz vremena globalne financijske krize je da treba biti oprezan i ne vršiti prerano povlačenje sredstava, odnosno ne pričati o istom sve vrijeme, jer „tržišta slušaju“. Zbog toga će Fed, prema Powelu, veoma jasno iskomunicirati s javnosti puno prije nego što se aktivno počne razmišljati o početku postupnoga povlačenja sredstava.

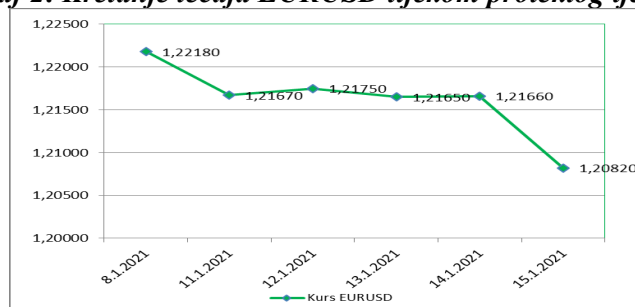
Demokrate u Donjem domu Parlamenta su uvele rezoluciju koja sadrži član o opozivu još uvijek aktualnog predsjednika SAD Trumpa, optužujući ga za „poticanje pobune“ zbog njegove uloge u napadu na Kapitol prošlog tjedna. U rezoluciji se navodi da se Trump obratio skupu malo ranije nego što su njegove pristaše pokrenule napad, te je istaknuto da je njegova izjava bila „ohrabrujuća te je predvidljivo rezultirala“ nezakonitim radnjama u Kapitolu.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	NFIB povjerenje malog biznisa	PROSINAC	100,2	95,9	101,4
2.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	08. siječnja	-	16,7%	1,7%
3.	Indeks cijena na malo (G/G)	PROSINAC	1,3%	1,4%	1,2%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	09. siječnja	789.000	965.000	784.000
5.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	02. siječnja	5.000.000	5.271.000	5.072.000
6.	Bloomberg povjerenje potrošača	10. siječnja	-	43,2	44,4
7.	Maloprodaja (M/M)	PROSINAC	0,0%	-0,7%	-1,4%
8.	Industrijska proizvodnja (M/M)	PROSINAC	0,5%	1,6%	0,5%
9.	Povjerenje potrošača Sveu. Mičigen P	SIJEČANJ	79,5	79,2	80,7

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,2218 na razinu od 1,2082.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Ekonomija Velike Britanije se suočava sa značajnim pritiscima s obzirom na novi val pandemije Covid19 koji je započeo sa značajnim širenjem prošlog mjeseca, usprkos tome što je ova zemlja uvela cjepivo mnogo ranije u odnosu na ostale zemlje Europe.

Članica MPC BoE Tenreyro je izjavila da bi smanjenje referentne kamatne stope ispod nule moglo više potaći ekonomiju nego proširenje programa kvantitativnih olakšica, što je stav koji razdvaja mišljenja u BoE. Tenreyro tvrdi da, dok prijenos preko kućanstava može biti ograničen, negativne kamatne stope koje bi se primjenjivale na forme korporativnih depozita, možda bi mogle stimulirati kompanije. Pored toga, Tenreyro je dodala da uvjeti za kreditiranje postaju labaviji, te da profiti banaka neće biti ugroženi negativnim kamatnim stopama. S druge strane guverner BoE Bailey iznio je nešto drugačije stavove, te istaknuo da se Velika Britanija suočava sa nekoliko veoma teških mjeseci usljed ponovnog rasta broja zaraženih, ali je odbacio navode da bi smanjenje kamatnih stopa ispod nule bio izravan način za ubrzanje ekonomskog rasta.

Agencija za statistiku Velike Britanije je objavila vijest da je GBP tijekom studenoga oslabila za 2,6% na mjesečnoj razini kada je Vlada donijela odluku o zatvaranju prodavaonica koje nisu od esencijalne važnosti, kao i kompanija iz uslužnog sektora sa ciljem prevencije širenja pandemije. Zatvaranje ekonomije, koje je u studenome 2020. godine provedeno, bilo je manje restriktivno od onog koje je provedeno tijekom proljeća 2020. godine. Kao rezultat toga veći učinak ovog zatvaranja bio je u sektoru usluga. Iz ove Agencije je istaknuto da je oko 80% pada GDP-a tijekom studenoga bilo koncentrirano u svega četiri industrije: smještaj i hrana, maloprodaja i veleprodaja, umjetnost i zabava, te ostale uslužne aktivnosti.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja (G/G)	STUDENI	-4,2%	-4,7%	-5,8%
2.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	STUDENI	-4,8%	-3,8%	-6,1%
3.	Građevinski sektor (G/G)	STUDENI	-8,0%	-1,4%	-2,2%
4.	Uslužni sektor (M/M)	STUDENI	-5,7%	-3,4%	0,5%
5.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP)	STUDENI	-11,400	-16,012	-13,290
6.	GDP (M/M)	STUDENI	-4,6%	-2,6%	0,6%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,90096 na razinu od 0,88899, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3568 na razinu od 1,3590.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna istraživanje BoJ je pokazalo da su inflatorna očekivanja kućanstava dostigla osmogodišnji minimum u tri mjeseca zaključno sa prosincem, ukazujući na pojačane deflatorne rizike, izazvane pandemijom Covid19. Depoziti u bankama, kao i novac u optjecaju su se u prosincu povećali rekordnom brzinom, jer ponovno oživljavanje pandemije potiče kompanije i kućanstva da gomilaju novac umjesto da ga troše. Predsjedatelj grupe regionalnih banaka Japana Oya je izjavio da bi BoJ trebala izbjegavati intenziviranje negativnih kamatnih stopa koje utječe na profit, a nakon što je BoJ obećala da će ispitati mjere kako bi okvir monetarnih olakšica bio učinkovitiji.

Ministar za administraciju i regulatorne reforme Kono je izjavio da bi Japan trebalo da razmotri uvođenje novih poticaja, uključujući i mogući dodatni četvrti proračun, dok vlada produžava izvanredno stanje usljed rekordnog porasta oboljelih od Covid19. U tromjesečnom izvješću, BoJ je povećala procjene za tri od ukupno devet regija, gdje je opisala da većina lokalnih ekonomija bilježi rast, nudeći optimističan stav, čak i nakon što nove mjere za sprečavanje širenja koronavirusa pogoršavaju izgled.

Prema anketi koju je proveo Reuters izvoz Japana će vjerojatno biti povećan tijekom prosinca, prvi put u posljednje dvije godine, ali kontinuirani rast oboljelih od Covid19 na globalnoj razini i produžena blokada ekonomije, bi mogli naštetiti izvozu u narednim mjesecima.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

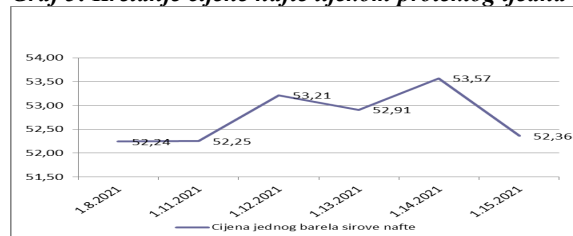
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Suficit tekućeg računa (u mlrd JPY)	STUDENI	1.552,0	1.878,4	2.144,7
2.	Monetarni agregat M2(G/G)	PROSINAC	9,2%	9,2%	9,1%
3.	Monetarni agregat M3(G/G)	PROSINAC	7,6%	7,6%	7,6%
4.	Porudžbina strojnih alata (G/G) P	PROSINAC	-	8,7%	8,6%
5.	Porudžbine osnovnih strojeva (G/G)	STUDENI	-15,3%	-11,3%	2,8%
6.	Indeks proizvođačkih cijena(G/G)	PROSINAC	-2,2%	-2,0%	-2,3%
7.	Uslužni sektor	STUDENI	0,3%	-0,7%	1,6%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 127,06 na razinu od 125,56. JPY je blago aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 103,94, na razinu od 103,85.

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,24 USD (43,34 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte nije bilježila značajne promjene, te se kretala u uzanom rasponu. Početkom tjedna zabilježen je blagi rast cijene nafte, te su se pojavile prognoze pojedinih analitičara da bi cijena mogla da bilježi rast ka 60 USD po barelu, nakon odluke Saudijske Arabije o smanjenju obujma ponude, ali i slabijeg USD. Prema mjesečnom izvješću članice OPEC-a su u prosincu povećale dnevnu proizvodnju nafte na 25,4 milijuna barela sa 25,1 milijuna barela iz prethodnog mjeseca. Sredinom tjedna su objavljene vijesti o stanju zaliha nafte u SAD. Usprkos tome što su podaci ukazali da su zalihe tijekom prethodnog tjedna smanjene, cijena nafte je, ipak, imala blagu tendenciju pada. Razlog tomu jeste povećani broj zaraženih virusom Covid19, koji je obuzdao značajniji rast cijene nafte na globalnoj razini. U četvrtak je cijena nafte zabilježila rast pod utjecajem vijesti o planiranom povećanju stimulativnih mjera u SAD. Naime, novoizabrani predsjednik Biden je predstavio fiskalni plan podrške koji je pozitivno prihvaćen, što je imalo pozitivan učinak na rast cijene nafte. Usprkos tome, krajem tjedna cijena nafte je zabilježila pad, pod utjecajem zabrinutosti oko zatvaranja gradova u Kini, koje bi se moglo dogoditi zbog širenja pandemije, a što je ublažilo optimizam oko novog paketa fiskalne podrške u SAD i njegovog pozitivnog utjecaja na jačanje ekonomije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,36 USD (43,34 EUR). Posmatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 0,23%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.849,01 USD (1.513,35 EUR). Početkom tjedna cijena zlata je imala tendenciju pada, pod utjecajem jačanja USD i očekivanja oko ekonomskih stimulansa u SAD. Točnije, tržište je bilo u iščekivanju plana koji je prezentirao novoizabrani predsjednik Biden. Ukupan iznos stimulansa iznosi 1,9 bilijuna USD od čega se 400 milijardi USD odnosi na obuzdavanje pandemije, više od 1 bilijun USD na izravne olakšice potrošnje, te 440 milijardi USD za zajednice i kompanije. Nakon što je objavljen fiskalni plan, cijena zlata je bilježila smanjenje, pod utjecajem optimizma da će ove mjere značajnije oživjeti ekonomiju SAD, odnosno potaknuti rast. U takvim okolnostima, od početka ove godine cijena zlata je zabilježila pad od oko 4%, pod utjecajem očekivanja u vezi sa ovim planom, postupnog jačanja USD i rasta prinosa državnih obveznica SAD. Ipak, cijena zlata se i dalje održava iznad razine od 1.800 USD po unci.

Višegodišnji pokušaj smanjenja izloženosti aktivima SAD utjecao je na to da udio zlata u deviznim rezervama Rusije prvi put nadmaši udio USD u rezervama vrijednim 583 milijarde USD. Krajem lipnja 2020. godine zlato je činilo do 23% deviznih rezervi Središnje banke Rusije. Udio dolarske imovine se smanjio na 22%, dok je u 2018. godini ovaj udio iznosio 40%. Ova promjena je dio šire strategije predsjednika Putina koji nastoji da dedolarizuje ekonomiju Rusije.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata iznosila je 1.828,45 USD (1.513,37 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je smanjena za 1,11%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

